

Joost en Francien Verdaasdonk emigreerden in 1991 vanuit Nederland naar Oudekapelle in België. Het bedrijf herbergt de Vlaamse recordhoudster voor levensproductie en richt de pijlen op kostprijsbeheersing en het fokken van probleemloze koeien.

Ze werd in 1991 als vaars aangekocht in Frankrijk, Etrene; ze is intussen zestien jaar oud en in Vlaanderen verantwoordelijk voor de hoogste levensproductie in kg melk. Ze is een nakomeling van de Franse proefstier Darcy (v. Elevation) en nog dagelijks paraat in de melkput van haar trotse eigenaars Joost (38) en Francien (36) Verdaasdonk. 'Dat Etrene intussen 137.461 kilo melk heeft geproduceerd doet aan haar wilskracht niet af', verzekert Joost Verdaasdonk. 'Ze heeft een sterk karakter, heeft nog nooit noemenswaardig iets gemankeerd en is altijd de baas van de stal.' De degelijk gebouwde productietopper is volgens Verdaasdonk eigenzinnig: 'Zolang je haar met rust laat, is er niets aan de hand, maar wanneer ze geïnsemi-

neerd moet worden steekt ze de kop in de grond.'

Extensief werkt makkelijk

Etrene is niet van Vlaamse komaf, Joost en Francien Verdaasdonk zelf zijn dat evenmin. In 1991 verruilde het jonge paar hun Nederlandse woonomgeving in Sint-Anthonis voor een toekomst op

Vlaamse bodem. In Oudekapelle, in de Westhoek, vonden ze een pachtbedrijf met 30 hectare kleigrond, een 40-tal melkkoeien en een varkenstak. Emigreren van Nederland naar Vlaanderen is niet alledaags, bevestigt Verdaasdonk: 'Nederlandse immigranten zijn in België niet dik gezaaid, maar voor ons lagen hier meer mogelijkheden. Mijn broer nam het ouderlijk bedrijf in Sint-Anthonis over, wij zochten naar een locatie waar we met relatief weinig startkapitaal konden beginnen.' Behalve de financiële aspecten, speelde de meer vriendelijke mest- en milieuwetgeving een rol. In eerste instantie schieten hun direct geen grote verschillen tussen de beide buurlanden te binnen: 'Bijna alles was

Francien en Joost Verdaasdonk: 'Het liefst insemineren we elk dier met een fokstier'

nieuw voor ons, omdat we in Nederland nog niet effectief hadden geboerd', zegt Joost Verdaasdonk. Gaandeweg passeren toch een aantal verschillen de revue. 'Het

Omdat er ruim voldoende ruwvoer is, laat Verdaasdonk geen silage maken van de tarwe. Wel kan hij door de eigen teelt voordelig aan bietenpulp komen. In tegenstelling tot de oorspronkelijke situatie in Nederland heeft maïs nu een ondergeschikte rol in het rantsoen. 'In de winter voeren we zestig procent voo droogkuil en veertig procent maïs, wat weinig is voor Vlaamse begrippen.' Het ruwvoer wordt aangevuld met acht tot tien kg perspulp en maximaal zeven kg krachtvoer per koe. 'We willen de koeien niet pushen, tien jaar geleden nog wel, maar vanwege de kostprijs zijn we daar terughoudender in geworden.' De krachtvoerkosten inclusief jongvee lagen in 2004 op een niveau van 4,70 euro

ste selectie van stieren gericht, een tweede criterium zijn de gehalten. Te lichte koeien paart Verdaasdonk met Belgisch-witblauwstieren, maar zijn gezicht betreft wanneer dit onderwerp ter sprake komt. 'Het liefst zou ik elk dier wel met fokstiersperma willen insemineren, maar je kunt nu eenmaal niet alle koeien gebruiken als je vooruit wilt in de fokkerij.'

Bloedvoering

De vaarzenlichting van dit seizoen is geleverd door stieren als Steven en Cosmo, onder het jongvee lopen verschillende dochters van Grandprix, Jerom en Chrissy. Verdaasdonk steekt zijn liefhebberij voor de fokkerij niet onder stoelen of banken. Al tien jaar insemineert hij zelf zijn koeien,

Naar Vlaanderen geëmigreerde Verdaasdonk let scherp op kostprijs

Perspectief vol Vlaanderen

quotumsysteem in België verandert constant. Verschillende landbouworganisaties verdedigen verschillende belangen. Sommige pleiten voor een liberalisering van de markt, andere streven ernaar zo veel mogelijk boerenbedrijven in stand te houden.' Het is volgens Verdaasdonk lastig om als individuele veehouder op die verschillen in te spelen; investeren in melkquotum is riskant wanneer geen uitzicht bestaat op het toekomstige systeem. De huidige Vlaamse koers is volgens Verdaasdonk vergelijkbaar met die van de Nederlandse melkveehouderij: gericht op schaalvergroting. De veehouder ziet niettemin weinig heil in een vergaande intensivering van zijn bedrijf. 'Een extensieve bedrijfsvoering werkt makkelijker; geen beperkende mestwetgeving en ook in droge seizoenen voldoende voer. Anderzijds heb ik nu vaak een ruwvoeroverschot, wat weinig geld oplevert.'

Koeien niet pushen

Het huidige bouwplan van Verdaasdonk bestaat in hoofdzaak uit grasland. Zeven hectare is gereserveerd voor maïs, twee voor suikerbieten en vier voor tarwe.

De vierjarige Trompke (v. Storm)
Prod.: 431 15.930 3,96 3,18 LW 140

per 100 kg melk, terwijl de ruwvoerkosten (bedrijfseconomisch) 2,30 euro per 100 kg melk bedroegen. 'Ik ben tevreden met het huidige productieniveau en het voer waarmee ik dat bereik', stelt Verdaasdonk nuchter vast.

De veertig koeien registreerden tijdens de jongste melkcontrole een voorspelde 305-dagenproductie van 9517 kg melk met 4,35 % vet en 3,43 % eiwit. 'Als ik de productie nog omhoog wil brengen, moet de huisvesting daarop worden aangepast en de beweiding worden beperkt. Die extra investering stuwt de kostprijs per liter bij dit quotum flink omhoog, dat wil ik niet', beargumenteert de veehouder, die aangeeft dat het voeren van extra bijproducten gezien de extensieve bedrijfsvoering niet rendabel is. In 2004 hield hij na aftrek van de toegerekende kosten per kg melk een saldo over van 21,77 euro.

'Het mag gezegd worden, wie wil er nu niet een probleemloze koe?' Verdaasdonk drukt de formule van zijn fokdoel uit als een cliché, maar geeft aan de invulling ervan allerminst een algemene benadering. Daarin vaart hij een eigen koers. Probleemloze koeien zijn in zijn ogen voldoende ontwikkeld, zowel in de hoogte als in de breedte. Daarop is de eer-

waarbij hij sinds vier jaar het triple-A-systeem een handje laat helpen. 'Kijk, dat is m'n favoriet van de stal. Dat is Trompke, een Stormdochter die in 370 dagen ruim 14.000 kilo melk produceerde. Ik gebruik graag Aerostarbloed, maar bloedvoering is niet doorslaggevend. Extreme gehalteverervers vermijd ik, maar ik stel weinig scherpe grenzen aan de fokwaarde van een stier. De cijfers moeten binnen de marge vallen.' Op dit moment heeft Verdaasdonk het stikstofvat gevuld met rietjes van Obelisk, Black Beauty (v. Hondo Aero), Lightning, Harry en een aantal proefstieren.

Vormen zij de basis voor de opvolgster van Etrene als toekomstig recordhoudster voor levensproductie? Als het aan Verdaasdonk ligt wel, hij wil ook de zestienjarige Darcydochter weer insemineren. 'Ik hoop met deze koeien tot de blijvers in de landbouw te horen, ondanks alle negatieve berichten. De hervormingen van het landbouwbeleid zie ik niet als bedreiging, het is een kwestie van aanpassen en de positieve dingen onderscheiden', zegt Verdaasdonk, terwijl hij glunderend refereert aan de prestatie van Etrene.

Tijmen van Zessen